

Naast dit algemeen Jaaroverzicht is er ook een overzicht 2008 met cijfers en een beschrijving van ontwikkelingen in de organisatie. Kijk op de website onder "Publicaties".

In dit Jaaroverzicht 2008:

'Lekker chillen' in de bus.

Kinderhuiskamers in OWS.

Leefregels bindt bewoners.

Eten en praten voor een betere verstandhouding.

Partnership Talis en Tandem.

Centra voor Jeugd en Gezin dichtbij inwoners Nijmegen.

Een 'rustige' jaarwisseling.

Signaaloverleg Dukenburg.

Vanuit Tandem neemt programmabegeleider Open Wijschool en Opvoedingsondersteuning Carla Nelen deel aan de werkgroep 'Laagdrempelig Loket'. Volgens haar gaat het erom dat wat er al is, goed te integreren in de nieuwe Centra voor Jeugd en Gezin.

"We moeten ervoor waken dat de term 'Centrum' geen verkeerd beeld oproept. Namelijk dat van een gebouw waar alle dienstverlening is ondergebracht. In Nijmegen beschikken we over veel voorzieningen, netwerken en expertise. Het is nu de kunst om deze beter op elkaar te laten aansluiten."

Volgens haar is het de grootste uitdaging ervoor te zorgen dat door het CJG de drempels naar zorg en dienstverlening worden verlaagd. Het CJG moet voor alle doelgroepen makkelijk toegankelijk zijn.

In elke gemeente komen laagdrempelige en herkenbare eerstelijns Centra voor Jeugd en Gezin. Dit, onder het motto: 'Alle kansen voor alle kinderen'. De Nijmeegse Centra voor Jeugd en Gezin bouwen voort op wat er al is in Nijmegen. Het CJG moet de schotten tussen organisaties wegnemen. En de coördinatie van zorg en doorzettingsmacht wordt verbeterd. In 2011 zijn er stadsbreed CJG's gerealiseerd waar jongeren en ouders terecht kunnen voor opvoedvragen, opvoedingsondersteuning en hulp. Indien mogelijk worden vragen direct beantwoord. Voor zwaardere hulp wordt er meteen een afspraak gemaakt met één van de aangesloten organisaties. Nijmegen start met twee pilots: Hatert en de Waalsprong. Deelnemers aan de verschillende werkgroepen zijn: gemeente Nijmegen, GGD Nijmegen, schoolbesturen primair, voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs, NIM, Bureau Jeugdzorg, KION, Tandem, MEE, Inter-Lokaal.

Tandem, Welzijnsorganisatie Nijmegen postadres: postbus 1547 6501 BM Nijmegen

Centraal Bureau Julianaplein 1 6524 AG Nijmegen tel. (024) 3650166

Regio Noord Julianaplein 1 6524 AG Nijmegen tel. (024) 3650170

Regio Zuid Winkelsteegseweg 7-9 6534 XB Nijmegen tel. (024) 3553468

Centra voor Jeugd en Gezin dichtbij inwoners Nijmegen

Alle kinderen, ongeacht hun achtergrond, moeten kansen krijgen zich goed te ontwikkelen. We willen talenten tot bloei laten komen en we willen ouders/opvoeders in staat stellen hun kinderen goed op te voeden. Deze zin uit de startnotitie van de gemeente Nijmegen, geeft het doel van het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) treffend weer. Tandem is één van de partners waarmee Nijmegen een aantal Centra voor Jeugd en Gezin wil realiseren.

Welke rol is er voor Tandem weggelegd binnen een CJG? Nelen: "Tandem kan jongeren of ouders met kinderen toeleiden naar het CJG. Onze jongerenwerkers of pedagogisch medewerkers in de huiskamers pikken natuurlijk veel op. Zij kunnen ervoor zorgen dat mensen naar het CJG gaan. Andersom is het ook mogelijk dat wijkbewoners/ouders via het CJG bij ons komen. Daarbij kun je denken aan ons jongerenwerk, maar ook activiteiten rondom opvoedingsondersteuning als Spel aan huis, OuderKindCentra, Themabijeenkomsten en Home-Start." Nelen ziet nog een groot voordeel: medewerkers van organisaties weten elkaar beter en sneller te vinden. Met het gevolg dat informatie niet versnipperd raakt. Nelen: "de zogenaamde warme overdracht, ik verwacht dat het CJG hier ook een positieve bijdrage aan levert."

‘Lekker chillen’ in de bus

Mobiel jeugdthunk, hangplek op wielen. De jongerenbus van Tandem bewijst zijn dienst. Sinds eind april 2008 bedient hij Dukenburg (vier dagen) en één dag per week staat hij in het centrum. “Vet gezellig.”

Een miezerige, winterse donderdagavond, Molenstraat, Nijmegen-centrum. Jongerenwerker Arno ten Dolle en beheerder-chauffeur Veronica Douglas wachten in de omgebouwde Amerikaanse schoolbus op jongeren. Hij is van alle gemakken voorzien: zitjes, keukentje, koelkast, magnetron. Uit de installatie klinkt stampende muziek. “Hier in het centrum wisselt het aantal bezoekers, soms veel, soms weinig. In Dukenburg hebben we er gemiddeld vijftien tot twintig per keer, in de Meijhorst zelfs wel dertig”, schat Veronica. Er zijn ‘haltes’ in verschillende Dukenburgse wijken. ‘s Middags trekt de bus vooral tieners, ‘s avonds komen er meer veertienplussers. Veronica: “Die jongeren hebben daar niets anders, ze vragen of de bus niet vaker kan komen.” Samir (16) en Mo (17) vallen binnen voor een potje voetbal op de playstation. “Waarom ik hier kom? Lekker chillen, theedrinken, beetje praten”, zegt Samir. “Leuk, super. En aardige mensen, ze staan altijd voor je klaar. Veronica heeft zelfs Marokkaanse thee”, lacht hij. Mo: “Er mogen best meer bussen komen, er is er nu maar één en die kan niet overal staan.” Twee meisjes komen even langs, gevolgd door een groepje tieners. “Vet gezellig hier.”

De jongens en meiden komen naar de bus om elkaar te ontmoeten, te internetten, een spelletje te doen of gebruik te maken van de sportmiddelen, maar de bus biedt méér. Arno ten Dolle verwoordt de doelstelling van de bus: “Voor jongerenwerkers is het makkelijk om via de bus contacten te leggen met de jongeren”. Hij vervolgt: “Je ziet hier in het centrum ook jongeren uit de wijken die we uit het oog zijn verloren.” Het opvallende vervoermid-

Tijdens de opening van de bus eind april, snijdt burgemeester Thom de Graaf de taart aan, onder toezien oog van Susanne Plass, directeur van Tandem, en genodigden.

del is aangeschaft om hanggroepen te bereiken die elders geen ontmoetingsruimte hebben. Hij is mobiel en dus makkelijk te verplaatsen; groepen jongeren verplaatsen zich ook. De medewerkers van Tandem kunnen de bezoekers informatie geven, helpen bij problemen en doorverwijzen naar bestaande voorzieningen. Regelmatig gebruiken de jongerenwerkers de bus voor individuele gesprekken, in de afgeschermdede zithoek achterin. De bus is bovendien geschikt om in te zetten bij evenementen”. Indra Knoop werkt als jongerenwerker en geeft voorlichting. “Een belangrijk effect van de bus is dat groepen jongeren nu duidelijk in beeld zijn en dat we een uitstekend middel hebben gevonden om, op een opvallende manier, in contact te komen met de verschillende groepen in Dukenburg. De bus is echt een verschijning op straat en trekt zeker jongeren aan. Daarnaast organiseren wij diverse voorlichtingsactiviteiten vanuit de bus, bijvoorbeeld over drugs, omgaan met geld, toeleiding naar een baan of opleiding... Dat was zonder de bus moeilijker te regelen.”

Partnershipovereenkomst woningcorporatie Talis en Tandem

In september 2008 sloten woningcorporatie Talis en Tandem een partnership overeenkomst af. Zeker de laatste jaren staat de leefbaarheid in wijken en buurten hoog op de agenda van de corporaties. Talis en Tandem zoeken nu samenwerking op gebieden, die nog niet door andere instanties zijn opgepakt. Het gaat om wijken in Nijmegen met overwegend woningbezit van Talis.

Voor een professionele uitvoering van haar diverse leefbaarheidsprojecten doet Talis een beroep op Tandem. Vanaf 2008 worden projecten uitgevoerd in de Klaroenstraat & Rapsodiestraat in Neerbosch-Oost, Jerusalem in Heseveld, de Voorstenkamp en Leuvenbroek in Lindenholt.

Inspelen op de behoeften van kinderen

In februari 2008 opende wethouder Lenie Scholten de kinderhuiskamer in Open Wijkschool Groot Nijeveld in het Willemskwartier. De huiskamer biedt zowel kinderen als hun ouders een plek om elkaar na schooltijd te ontmoeten.

Met de opening van De Kleine Wereld in het Willemskwartier, hebben alle twaalf Open Wijkscholen in Nijmegen een kinderhuiskamer. Een dertiende huiskamer is verbonden aan het Onderzoekscentrum. De huiskamers bieden kinderen en ouders een laagdrempelige ontmoetingsplek, na school en in vakanties. Kinderen kunnen er hun verhaal kwijt, knutselen, buitenspelen en in sommige huiskamers zijn er gerichte naschoolse activiteiten waaruit de bezoekertjes kunnen kiezen. Vaak stellen de huiskamers hun ruimte ter beschikking aan de Open Wijkschool of de wijk en zijn er activiteiten voor ouders en wijkbewoners. Sommige huiskamers herbergen tussenschoolse opvang ('overblijf').

In opdracht van de gemeente Nijmegen heeft Tandem onderzocht welke rol de Brede Huiskamer kan krijgen in de voor-, tussen- en naschoolse opvang van kinderen. De opdracht is uitgevoerd met een subsidie van het Ministerie van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen in het kader van het project Dagarrangementen. De bevindingen zijn vastgelegd in een handboek. Het handboek maakt het mede mogelijk dat medewerkers op dezelfde manier werken. Ook hebben medewerkers en vrijwilligers in het kader van het project aanvullende scholing ontvangen.

Schilderij

De Kleine Wereld is drie dagen per week open. Maandagmiddag is de huiskamer het domein van de kleuters. Uit school hebben ze eerst wat gegeten, gedronken en gekletst. Daarna hebben ze met z'n allen een groot schilderij gemaakt en nu puffen ze uit op de bank of doen een spelletje aan de tafel. De ruimte is fleurig ingericht, met een vrolijk gebloemde bank. Aan de muur hangen huisregels. Een daarvan luidt: 'Nederlands praten'. De kinderen hebben namelijk heel verschillende culturele achtergronden.

Marleen Megens werkt als agoog in De Kleine Wereld. Samen met een collega begeleidt ze de kinderen en de ouders die hier als vrijwilliger werken. Ze vertelt: "De groepen zijn bewust klein gehouden. We hebben een aantal zorgleerlingen en we willen kinderen alle aandacht geven. Sommigen krijgen die thuis niet. Je ziet kinderen hier opbloeien. De oudere kinderen hangen op straat of voor de tv als ze niet in de huiskamer zijn. Hier krijgen ze ideeën over hoe ze zich anders kunnen vermaken."

Op dinsdag komen hier de groten, uit groep zes, zeven en acht. En op donderdag de kinderen uit groep vier en vijf. "Door leeftijdsgroepen bij elkaar te houden, kun je beter inspelen op de behoefte van kinderen", vertelt Marleen. Chantal, moeder en vrijwilligster: "Dit werk is heel leuk, ik doe ervaring op, leer hiervan. Ik zou hier best meer mee willen doen." Vrijwilligers doen mee aan de cursus Kind en Visie, waar ze pedagogisch en didactisch leren werken.

Het scooterevent in de Zomertour trekt elk jaar meer jongeren naar de Westkanaaldijk. Op de foto twee jongeren net voor de start in de damp van de uitlaatgassen en warmdraaiend rubber.

Project Leefregels bindt bewoners Wolfskuil en Willemskwartier

In 2008 voerde Tandem in opdracht van de gemeente Nijmegen het project Leefregels uit in de wijken Wolfskuil en Willemskwartier. De opdracht was het ontwikkelen van gedragsregels per wijk door de bewoners. Het achterliggende doel was bewoners elkaar op een constructieve manier te laten aanspreken op hun gedrag. En dat draagt ook bij aan een groter gevoel van veiligheid in de buurt.

Het uiteindelijke resultaat moest bestaan uit een gedragscode met de 10 belangrijkste gedrag- en leefregels en afspraken over handhaving. Dat de weg naar het gewenste resultaat niet in een rechte lijn verliep, werd snel duidelijk. Het werven van bewoners bleek een intensieve en tijdrovende bezigheid in beide wijken. Dat actieve bewoners zich vanzelf via de wijkkaders zouden aanmelden, bleek een misvatting. Huis-aan-huis bezoeken leverden uiteindelijk 5 vrijwilligers op in de Wolfskuil en 10 in het Willemskwartier. Het omzetten van thema's die leven in de wijk naar leefregels, bleek lastig. Bijvoorbeeld de leefregel: 'Wij gaan respectvol met elkaar om'. Hoe spreek je mensen dan aan, die ongewenst gedrag vertonen. Want: 'Als je niet oppast, krijg je een knal voor je kop'. De oplossing lag in het tot leven wekken van deze regels. De leefregels moesten tastbaar worden. En zo ontstonden er in de Wolfskuil onder meer groengroepen, buurtrangers en een verkeerswerkgroep. In het Willemskwartier bleken met name de plantenbakken een steen des aanstoots. Daarnaast wilde men graag een straatspeldag en tweemaal per jaar een opruimactie met zoveel mogelijk bewoners.

De bewoners gingen zelf op pad om door middel van enquêtes de buurt warm te maken voor hun ideeën. De enquêtes sloegen in beide wijken goed aan. Daarnaast werden er veel nieuwe persoonlijke contacten gelegd. Met name in de Wolfskuil werd de aanvankelijk kleine groep een hechte werkgroep die bruijste van de energie en actiebereidheid. Bij de uitvoering bleek de praktische haalbaarheid van sommige plannen een struikelblok. Op dat moment is er door alle partijen hard aan getrokken om de vaart er in te houden. Van cruciaal belang was dat de bewoners één of meerdere succeservaringen konden opdoen. En dat is ook gelukt. Tijdens de 'Kuulse feesten' in de Wolfskuil presenteerde de werkgroep zich aan de buurt.

Daarnaast pakten bewoners op 25 oktober massaal het groen aan. In het Willemskwartier was er een informatieavond met theatermakers, een fleuropdag en een straatspeldag.

De toekomst ziet er goed uit. In beide wijken is er een nieuw potentieel aan actieve bewoners aangetrokken. Aandacht en af en toe een helpende

hand zijn simpele maar efficiënte middelen om deze groepen draaiende te houden.

Met de ervaringen in Wolfskuil en Willemskwartier in de hand is de werkwijze aangepast. In 2009 wordt het project onder de naam 'Oké, ik doe mee' uitgevoerd in het Waterkwartier.

Jongeren tussen 10 en 24 jaar en woonachtig in een Nijmeegse wijk gingen in 2008 met een camera de wijk in. Deze keer ging het nu eens niet over alle dingen die niet deugen in de wijk, maar over wat er nou juist zo leuk is aan de wijk. Jongeren konden zelf de stijl van het filmpje bedenken: muziekvideo, speelfilm, animatie, fotofilmje, of ze laten gewoon hun skillz zien. De beste inzendingen werden vertoond in Doornroosje tijdens de Tandem Zomertour in augustus 2008. Ook in 2009 zal dit het geval zijn.

Wintertour draagt bij aan ‘rustige’ jaarwisseling

De jaarwisseling in 2008 verliep in veel wijken rustig. Mede door de inzet van Tandems Wintertour en diverse activiteiten voor jongeren. De jaarwisseling werd de afgelopen jaren met steeds meer zorgen bekeken. In het hele land werden vernielingen aangericht. Ook jongeren waren daarbij betrokken. Daarom kwam er in 2008 in Nijmegen een stedelijke werkgroep met onder andere vertegenwoordigers van gemeente, politie, GGD (GHOR), brandweer, openbaar ministerie en Tandem. Voor het plan van aanpak maakt de werkgroep ook gebruik van een landelijk onderzoek door de Politie Academie. Daarin werd onder meer gepleit voor het inzetten van meer jongerenwerk rondom de jaarwisseling.

Om de jongerenoverlast tijdens Oud en Nieuw in de wijken terug te dringen, hield Tandem voor het eerst een Wintertour. De naam verwijst naar de Tandem Zomertour, die in de grote vakantie veel jongeren trekt. Tijdens de Wintertour kon de jeugd terecht in jongerencentra, maar ze gingen ook survivals in de bossen op de Hoge Veluwe en luidden het jaar uit met twee dagen voetbal.

“Eigenlijk was het vreemd dat tijdens de kerstvakantie de accommodaties in de wijken altijd gesloten waren. Jongerenwerkers moesten ook in die periode vakantie

nemen. Dus jongeren verveelden zich kapot. Dat hebben we met de Wintertour doorbroken. We hebben onze jongerenwerkers gevraagd in deze periode te werken. De respons was enorm en ze hebben hun vakantieplannen opzij gezet. Op 23 en 29 december waren de jongerenaccommodaties open. De bezoekers kregen voorlichting over het gebruik van vuurwerkbrillen en konden vuurwerktestjes doen”, vertelt Bea de Ruijter, productontwikkelaar bij Tandem.

Daarnaast was er dus een flink aanbod aan stedelijke activiteiten. De survivaldag trok 85 tieners. Op het eerste voetbaltoernooi, 30 december, bedoeld voor tieners, verschenen 117 spelers en zo’n zeventig bezoekers. Het voetbaltoernooi, op Oudjaarsdag, trok 108 vijftienplussers die kwamen voetballen en ongeveer 25 bezoekers. Hoge aantallen, want vooral de jongeren die normaliter op straat rondhangen, deden mee. Bea de Ruijter: “We hebben gezorgd voor een actief, sportief programma en dat sloeg aan.” De Wintertour werd afgesloten in Doornroosje met optredens van rap- en hiphopartiesten en diskjockeys van zowel professionele artiesten als van jongens uit de wijken. “Ook dit was een succes, er waren 360 jongeren uit alle wijken.” De Ruijter: “We willen de Wintertour vanwege het succes graag herhalen!”

Signaaloverleg Dukenburg:

Gezamenlijke aanpak voor jongeren

Een bijdrage leveren aan de verbetering van de positie van jongeren tussen 18 en 23 jaar. Dat is de hoofddoelstelling van het signaaloverleg Dukenburg. De deelnemers aan het netwerk zijn Politie, Iriszorg, R75/ NIM, Inter-Lokaal en Tandem. Tandem coördineert het overleg.

In het netwerk bespreken de deelnemers jongeren, als daar een aanleiding toe is, of jongeren die zelf een hulpvraag hebben ingediend. Gezamenlijk bekijken de deelnemers of ze een aanbod kunnen doen om de situatie van de jongere te verbeteren. Het signaaloverleg 18-plus is in 2008 van start gegaan. Het is ook het overlegorgaan van waaruit het project “Op je zelf” jongeren concreet op weg helpt naar scholing, werk of huisvesting. In de korte tijd dat het signaaloverleg bestaat, heeft het duidelijk zijn diensten bewezen, dat bleek ook toen rond de zomerperiode de overlast door jongeren in de Meijhorst verergerde en er gecoördineerd actie kon worden ondernomen.

De betrokken instellingen hopen een gezamenlijk antwoord te kunnen geven op noden waar veel jongeren mee kampen. Daarmee willen ze ook tijdig inspringen op situaties waarin de overlast uit de hand dreigt te lopen.

Kop dicht, voetballen

foto: Rian van den Boom

In 2008 zond de NPS de zesdelige serie uit: “Kop dicht, voetballen.” De serie is gemaakt door documentairemaakster Rian van den Boom, in opdracht van Tandem.

Eten en praten voor een betere verstandhouding

Hoe breng je mensen met elkaar in contact? Zet ze samen aan tafel en zorg dat ze aan de praat raken. Wissel de multiculturele gerechten af met sprekers. Verras de gasten met een optreden. Dat is de formule van de drie Meet, Greet, Eat & Speak-bijeenkomsten in Hatert. Volgens de aanwezigen werkt het.

Veel wijkbewoners en organisaties in Prachtwijk Hatert hebben te maken met de Open Wijkschool (OWS). Toch kennen sommige nauwelijks elkaars bestaan of weten ze niet wat de OWS doet. OWS Hatert besloot daarin verandering te brengen. Vandaar dat de Meet & Greet-avonden werden bedacht, voor mensen die wonen en werken in Hatert. Sylvia Elders, OWS-coördinator van Tandem in Hatert, leidde de drie Meet & Greets, die in het voorjaar van 2008 werden gehouden. "Iedere keer waren er 35 gasten met verschillende achtergronden: politiek, ambtenaren, instellingen, bewonersorganisaties, ouders. Iedereen zat door elkaar. Zo ontmoette een directeur van een woningbouwvereniging een moeder uit Darfur, bijvoorbeeld."

Open

De avonden hebben voor goodwill en samenwerkingsbereidheid gezorgd. Sylvia Elders: "Mensen werden nieuwsgierig naar hun buurman en toonden veel waardering

voor elkaar. Er is een gezegde: Eerst open je je mond, dan je hoofd, dan je hart. Dat is hier gebeurd."

Wijkagent Frans van Driel beaamt dat. "Je komt tijdens de Meet & Greet op een heel andere, open manier tot elkaar en je wisselt ideeën uit. Deze werkvorm verdient navolging. Sommige mensen zie ik ook op vergaderingen, maar daar leer je elkaar niet echt kennen."

Bovendien hebben de bijeenkomsten resultaten opgeleverd. "Ik heb mijn contacten met enkele groepen geïntensiveerd", zegt de wijkagent. "Dankzij de Meet & Greets komt nu bij ons veel meer kopij van andere organisaties", vertellen vrijwilligers van de wijkkrant.

Gerard Scholts, voorzitter van het Wijkplatform Hatert, vult aan: "Bij ons wijkplatform hebben zich groepen aangesloten waarmee we voorheen geen contact hadden. Nu zijn ook allochtonen meer vertegenwoordigd. Mede door de Meet & Greets."

OWS Hatert bestaat uit basisscholen De Klumpert en De Vossenburcht, de peuterspeelzaal van KION en Ouder-Kindcentrum de Paraplu en Huiskamer de Boemerang van Tandem.

Kinderactiviteiten Dukenburg

In de zomervakantie organiseert Tandem in een aantal wijken activiteiten voor kinderen tot en met 12 jaar.

COLOFON

tekst

Claudia Fitsch, Jan Bleumer

vormgeving

Antoinet Broeder, grafische vormgeving

foto's

Tandem, Welzijnsorganisatie Nijmegen

mei 2009

copyright

Tandem, Welzijnsorganisatie Nijmegen